Svensk Ventilation

Remissvar LI2026/01167
Datum 2026-10-23

Svensk Ventilation
Ringvägen 100
104 62 Stockholm

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.bb@regeringskansliet.se

Svensk Ventilations remissvar till Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan Dnr LI2026/01167

Svensk Ventilation är en branschorganisation för ventilationsföretag i Sverige. Medlemmarna är tillverkare, installatörer, serviceföretag, återförsäljare och konsulter. Tillsammans sysselsätter våra medlemsföretag cirka 10 000 personer och branschen omsätter cirka 20 miljarder kronor per år i Sverige. Svensk Ventilations vision är *Ett hälsosamt, energieffektivt och hållbart inomhusklimat för alla*.

Allmänna synpunkter

Svensk Ventilation välkomnar att krav på beräkning och redovisning av byggnaders klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv införs och tillstyrker principen att nationella gränsvärden införs.

Vi avstyrker däremot att A1–A5 fastställs som den enda systemgränsen för det bindande gränsvärdet för klimatpåverkan.

Svensk Ventilation har under flera år framfört att klimatdeklarationer och gränsvärden behöver utformas utifrån ett livscykelperspektiv för att minska risken för suboptimering. Det centrala är inte att minimera klimatpåverkan i en enskild del av byggnadens livscykel, utan att minimera byggnadens samlade klimatpåverkan över dess faktiska användningstid.

Boverkets förslag prioriterar verifierbara utsläpp i byggskedet, den föreslagna konstruktionen fångar inte klimatnyttan av energieffektiva, långlivade och reparerbara installationssystem. Ett energikrav som anger en miniminivå för byggnaden kan inte ersätta en bedömning av skillnaden mellan tekniska lösningar som alla klarar energikravet men har olika energianvändning, livslängd och utbytesbehov.

Svensk Ventilation föreslår istället att införa två kompletterande gränser, dels ett separat maximivärde för A1–A5, dels ett gränsvärde eller bindande villkor för kumulativ livscykel-GWP som minst omfattar A1–A5, B4, B6 och C1–C4. Därmed kan utsläpp som sker vid uppförandet inte kvittas bort obegränsat mot osäkra framtida vinster, samtidigt som lösningar med dokumenterat lägre total klimatpåverkan inte missgynnas.

Specifika Synpunkter

Ett A1–A5 värde är nödvändigt men inte tillräckligt

Svensk Ventilation delar Boverkets bedömning att utsläpp i A1–A5 är mer direkt verifierbara än framtida utsläpp i B- och C-skedena. Dessa utsläpp sker i närtid och kan inte tas tillbaka. Ett separat tak för A1–A5 är därför motiverat.

Även A1–A5 innehåller osäkerheter och bygger delvis på antaganden och schabloner, exempelvis för materielmängder, transporter, spill och energianvändning i byggskedet. Osäkerheten i senare livscykelskeden bör därför inte i sig motivera att dessa permanent lämnas utanför gränsvärdet.

Den slutsatsen innebär emellertid inte att framförallt B4, B6 och C saknar betydelse för det bindande regelverket. Om endast A1–A5 styr kan en lösning med låg initial materialpåverkan premieras framför en lösning med något högre initial påverkan men lägre energianvändning, längre teknisk livslängd och färre utbyten. Livscykelredovisningen kan då visa vilket alternativ som är bäst totalt, men när rättsligt gränsvärde inte styr mot annat än lågt initial påverkan riskerar en låg klimatpåverkan under byggnadens livslängd att prioriteras bort.

Boverkets hänvisning till energihushållningsreglerna är inte tillräcklig. Energikraven anger den lägsta godtagbara nivån för hela byggnaden. De säkerställer inte att projektet väljer den tekniska lösning som ger lägst kumulativ klimatpåverkan bland flera lösningar som alla klarar minimikraven. Detta är särskilt relevant när direkta systemkrav, såsom SFPv (krav på högsta specifika fläkteffekt), har tagits bort i reglerna om energihushållning.

GWP-GHG i stället för GWP-total

Den europeiska regleringen innebär att byggnadens livscykel-GWP ska beräknas och redovisas modulvis under hela livscykeln med GWP-total. Boverket föreslår därutöver att GWP-GHG för A1–A5 ska redovisas eftersom det är denna indikator som ska användas för det svenska gränsvärdet, vilket skapar dubbelarbete och fördyrar hela processen.
Svensk Ventilation anser därför att den svenska regleringen så långt som möjligt bör utgå från samma beräkningsmetodik, systemgränser, data och produktinformation som används inom EU-regelverket.

Svensk Ventilation

Postadress
Box 17154
104 62 Stockholm

Besöks-/Leveransadress
Ringvägen 100
104 62 Stockholm

Telefon
08-762 75 00

E-post
info@svenskventilation.se
Hemsida
www.svenskventilation.se

Installationer måste bedömas som fungerande system

Ventilationssystem bidrar till byggnadens klimatpåverkan i flera led: material och tillverkning i A1–A3, transport och installation i A4–A5, komponentutbyten i B4, driftenergi och påverkan på värme- och kylbehov i B6 samt demontering och avfallshantering i C1–C4. Ett gränsvärde som endast beaktar systemets påverkan i A1–A5 riskerar därför att ge en obalanserad styrning, eftersom klimatpåverkan från energianvändning och framtida komponentutbyten inte vägs in.

För ventilationssystem kan hög energieffektivitet kräva större värmeväxlare, större kanal- och filterareor, lägre lufthastigheter, mer avancerad styrning eller bättre komponenter. Sådana lösningar kan öka A1–A5 men minska den totala klimatpåverkan, redan efter kort tid. Då fläktenergi, värme- och kylbehov samt behovet av framtida utbyten reduceras. Regelverket bör inte ge incitament att minska materialåtgången på bekostnad av tryckfall, verkningsgrad, servicebarhet eller teknisk livslängd.

Avsaknad av nordisk harmonisering

Finland har valt att låta gränsvärdet omfatta A1–A5, B4, B6 och C1–C4 över en 50-årig referensperiod. Den finska modellen visar att komplexiteten kan hanteras genom nationella scenarier, standardiserade emissionsfaktorer, typiska mängder för tekniska system och möjligheten att ersätta schabloner med projektspecifika data.

Vi bedömer därför att den nordiska harmonisering som Boverket har fått i uppdrag att eftersträva ännu inte har kommit till stånd.

Regeringen bör ge Boverket i uppdrag att genomföra en dokumenterad jämförelse mellan svensk och finsk metod för samma representativa byggnader. Jämförelsen bör redovisa både rangordningen mellan tekniska lösningar och känsligheten för energiscenarier, livslängder och typmängder.

Geografiska förutsättningar bör beaktas vid utformningen av gränsvärden

Svensk Ventilation anser att det behöver säkerställas att föreslagna gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan beaktar relevanta geografiska skillnader i klimat och byggnadstekniska förutsättningar. Kallare klimat kan medföra behov av större värmebatterier och tjockare isoleringsmängder för att uppnå projekterad energiprestanda, vilket kan påverka byggskedets redovisade klimatpåverkan samtidigt som det bidrar till lägre energianvändning under byggnadens livslängd.
Vi anser därför att Boverket bör redovisa hur geografiska skillnader påverkar möjligheten att uppfylla gränsvärdena och analysera behovet av geografiskt differentierade gränsvärden eller andra former av klimatkorrektion. En sådan analys bör utgå från byggnadens samlade klimatprestanda och säkerställa att styrningen inte motverkar energieffektivitet eller andra väsentliga byggnadstekniska egenskaper, såsom brand- och fuktsäkerhet samt beständighet.

Svensk Ventilation

Postadress
Box 17154
104 62 Stockholm

Besöks-/Leveransadress
Ringvägen 100
104 62 Stockholm

Telefon
08-762 75 00

E-post
info@svenskventilation.se
Hemsida
www.svenskventilation.se

Produktdata, EPD och generiska värden

Tillgången till standardiserad klimatinformation för installationer är ännu ojämn. Ett praktiskt genomförande förutsätter därför att Boverkets klimatdatabas innehåller tillräckligt detaljerade kategorier för ventilationsprodukter och att generiska värden är representativa, konservativa och regelbundet uppdaterade.

Svensk Ventilation anser att:

- generiska värden ska utvecklas i samråd med berörda branschorganisationer före publicering,
- det inte ska vara mer fördelaktigt att använda generiska data än verifierade produktspecifika data,
- vägledning ska motverka jämförelser mellan data med oförenliga funktionella eller deklarerade enheter.

Särskilt bör behovet av en separat svensk GWP-GHG-beräkning prövas mot möjligheten att använda GWP-total i den kumulativa livscykelbedömningen. Parallella indikatorer och skilda systemgränser får inte skapa dubbla produkt- och byggnadsberäkningar vilket ökar kostnaderna utan påvisad klimatnytta.

Sammanfattning

Svensk Ventilation anser sammanfattningsvis att Boverket bör:

- införa ett kompletterande livscykelkrav som minst omfattar A1–A5, B4, B6 och C1–C4
- införa metoder som ger en nordisk harmonisering
- fastställa transparenta nationella scenarier för energibärare, tekniska livslängder och utbyten samt revidera dem regelbundet
- behålla och utveckla direkta energiprestandakrav för installationssystem, däribland krav på högsta specifika fläkteffekt (SFPv) och lägsta krav på återvinning av värme, som skydd mot suboptimering
- utveckla representativa generiska data tillsammans med berörda branschorganisationer innan värdena får rättslig betydelse.

Frågor med anledning av dessa synpunkter kan ställas till:

Andreas Martinsson Björkdahl, e-post andreas.martinsson@svenskventilation.se,
tel. 08-762 75 46

Andreas Martinsson Björkdahl
Teknik- och miljöchef
Svensk Ventilation

Britta Permats
VD
Svensk Ventilation